

Onderwerp

Wijziging Gemeenschappelijke regeling regio Arnhem-Nijmegen

Programma	Bestuur en Organisatie	Collegebesluit	24 juni 2025
Portefeuillehouder	H.M.F. Bruls	Behandeldatum Raad	10 september 2025
		Status	Openbaar

Samenvatting

De Groene Metropoolregio (GMR) heeft de afgelopen jaren externe subsidies binnengehaald voor de uitvoering van de Regionale Agenda. Volgens de huidige Gemeenschappelijke Regeling (GR GMR) mag de GMR deze middelen niet zelf beheren of verstrekken, met uitzondering van de jaarlijkse subsidie aan The Economic Board. Voor andere subsidies worden de kassierstaken nu uitgevoerd door gemeenten of de provincie Gelderland. Het algemeen bestuur heeft besloten dat de GMR zelf subsidieregelingen mag vaststellen en verstrekken voor haar eigen opgaven. Hiervoor moeten de gemeenteraden instemmen met een aanpassing van de GR GMR en (een deel van) hun verordenende bevoegdheid overdragen aan de GMR.

Voorstel

1. De Gemeenschappelijke regeling Arnhem-Nijmegen te treffen.
2. De burgemeester aan te wijzen als lid van het algemeen bestuur van de Groene Metropoolregio en de portefeuillehouder economie als plaatsvervangend lid.

Aanleiding

In de afgelopen jaren heeft de Groene Metropoolregio (GMR) externe financiële middelen binnengehaald voor de uitvoering van de Regionale Agenda. Het betreft onder andere subsidies die de GMR via de provincie, het Rijk of in Europa heeft weten te verwerven. Op basis van de huidige bevoegdheden zoals vastgelegd in de Gemeenschappelijke regeling regio Arnhem-Nijmegen (hierna GR GMR) is de GMR niet bevoegd deze middelen zelf te beheren of verstrekken. Uitzondering hierop vormt het verstrekken van de jaarlijkse subsidie aan The Economic Board (TEB), maar voor alle andere subsidies moeten de kassierstaken bij andere organisatie zoals gemeenten in de GMR of de provincie Gelderland worden belegd. Het algemeen bestuur van de GMR stelt voor om de verordenende bevoegdheid tot het vaststellen van subsidieregelingen en daarmee voor het verstrekken van subsidies aan de GMR toe te kennen voor het uitvoeren van haar specifieke opgaven. Om dit mogelijk te maken moeten de gemeenteraden (een deel van) de verordenende bevoegdheid overdragen aan de GMR. Hiervoor moet de GR GMR worden aangepast.

Relevante besluitgeschiedenis

In de afgelopen jaren is de GR GMR twee keer gewijzigd; één keer op basis van een wijziging van de wet gemeenschappelijke regelingen en één keer vanwege het uittreden van gemeente Montferland uit de GMR. De nu voorliggende wijziging voorziet in het treffen van de GR GMR als collegeregeling naar een gemengde regeling.

Beoogde impact: wijziging kaders

De afgelopen jaren heeft de GMR middelen binnengehaald voor de regiogemeenten met als opdracht deze te verdelen. Omdat de GMR op basis van de huidige GR GMR geen subsidies mag verstrekken is het nodig om bij andere organisaties, meestal gemeenten of de provincie Gelderland, een kassiersfunctie onder te brengen. Zowel organisaties die namens en voor de GMR de kassiersfunctie vervullen als de GMR zelf zien graag dat de GMR deze taak in de toekomst zelf op zich kan nemen. Hiervoor is het noodzakelijk dat de huidige GR GMR wordt gewijzigd. De belangrijkste wijzigingen betreffen;

1. Aanpassen artikel 6 bevoegdheden, eerste lid

Voor het vaststellen van subsidieregelingen en het verstrekken van subsidies is het nodig dat de GMR de bevoegdheid krijgt om verordeningen vast te stellen. Daarbij zijn twee punten van belang:

1. De verordenende bevoegdheid is een bevoegdheid van de gemeenteraden, alleen de gemeenteraad kan deze bevoegdheid overdragen.
2. Omdat het om delegatie van bevoegdheden gaat - de raden raken deze bevoegdheid hierdoor kwijt - moet de bepaling in de GR zo strak mogelijk worden geformuleerd.

Het voorstel is artikel 6 eerste lid van de regeling te wijzigen. Dit artikel 6 eerste lid luidt nu:

Artikel 6 Bevoegdheden

1. *De gemeenten dragen geen bevoegdheden over aan de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, met uitzondering van de bevoegdheid van de colleges om een subsidie te verstrekken aan de Stichting The Economic Board.*

Het wijzigingsvoorstel is om artikel 6, eerste lid als volgt te wijzigen

1. *De gemeenten dragen geen bevoegdheden over aan de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, met uitzondering van de bevoegdheid om wettelijke voorschriften vast te stellen die regelen voor welke activiteiten subsidie kan worden verstrekt en de bevoegdheid tot het verstrekken van subsidies, voor zover deze bevoegdheid toeziet op de uitvoering van de in artikel 5 genoemde taken.*

Met de voorgestelde wijziging kan ook de subsidieverstrekking aan The Economic Board geregeld worden, dit hoeft niet meer apart in de GR te worden benoemd.

2. Aanpassen artikel 7 samenstelling algemeen bestuur

Uitgangspunt bij deze wijziging van de samenwerkingsvorm is dat de huidige samenwerkingsstructuur ongewijzigd blijft. Het voorstel is geen verandering aan te brengen in de bemensing van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur, evenals de rol van de RegioAgendaCommissie (RAC). De leden van het algemeen bestuur worden voortaan door de gemeenteraad benoemd en ontslagen. Dit vergt een aanpassing van artikel 7 tweede, derde en vierde lid, waar “college” wordt vervangen door “gemeenteraad”. Daarnaast wordt opgenomen dat de leden zowel uit de gemeenteraad als het college afkomstig kunnen zijn.

3. Aanpassen artikel 9 Taken en bevoegdheden algemeen bestuur

De keuze voor het toekennen van de gevraagde bevoegdheid betekent dat gemeenteraden het deel van hun bevoegdheden dat toeziet op wettelijke voorschriften die regelen voor welke activiteiten subsidie kan worden verstrekt, en het verstrekken van subsidies, overdragen aan de GRM. De toevoeging bij artikel 9 luidt;

Artikel 9 Taken en bevoegdheden algemeen bestuur, tweede lid

g. het vaststellen van wettelijke voorschriften die regelen voor welke activiteiten subsidie kan worden verstrekt en het verstrekken van subsidies.

Voor de overige wijzigingen wordt verwezen naar het wijzigingsblad.

Dit onderwerp behoort in de doelenboom van de Stadsbegroting onder Bestuur en Organisatie tot de doelstelling 'We zijn een transparant en slagvaardig stadsbestuur dat in samenspraak met de stad en haar omgeving aan de afgesproken doelstellingen werkt'.

Argumenten

1.1 Bij een gemengde regeling stellen zowel college als gemeenteraad de gemeenschappelijke regeling vast.

Een gemengde gemeenschappelijke regeling wordt vastgesteld door de deelnemende bestuursorganen, in dit geval colleges en gemeenteraden. Deze regeling wordt formeel vastgelegd in een besluit waarin de afspraken over de samenwerking worden beschreven. De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) biedt het juridische kader voor dit samenwerkingsverband. De wet bepaalt onder andere dat de deelnemende bestuursorganen gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het opstellen en vastleggen van de gemeenschappelijke regeling. In artikel 1, lid 2 van de Wgr is vastgelegd dat bij een regeling die (mede) getroffen wordt door de raden, het ontwerp van de regeling niet (eerst) aan de raden van de deelnemende gemeenten gezonden wordt.

1.2 De GMR is voortaan zelf bevoegd om subsidies te verstrekken.

De GMR is in staat gebleken externe financiële middelen te verwerven voor de uitvoering van de Regionale Agenda. Voor de besteding van deze middelen is het effectiever én efficiënter als de GMR deze in eigen beheer kan krijgen en zelf aan de regio kan verstrekken, zonder hierbij beroep te moeten doen op medewerking van andere entiteiten. Op deze manier houdt de GMR zelf de regie en het overzicht op de besteding van middelen. Een bijkomend voordeel is dat het overzicht op de inzet van externe middelen transparanter wordt, omdat deze in de administratie en daarmee ook de jaarstukken van de GMR worden verwerkt. De middelen die de GMR realiseert worden met deze wijziging op één plek beheerd, geadministreerd én verantwoord. Daarmee wordt het overzicht van de totale inkomsten en uitgaven van de GMR eenvoudiger, toegankelijker en transparanter.

1.3 De GMR hoeft niet langer beroep te doen op andere entiteiten in de GMR op de kassiersfunctie op zich te nemen

In de huidige werkwijze doet de GMR met enige regelmaat beroep op gemeenten in de GMR, maar ook de provincie Gelderland, om de kassierstaak voor de uitvoering van een met externe middelen gefinancierd programma op zich te nemen. Zo vervult gemeente Nijmegen de rol van kassier voor onder meer het beheeren en uitvoeren van middelen in het kader van de Regionale Energiestrategie (RES), en de (regionale) bijdrage voor het

energiesysteem. De uitvoering hiervan brengt administratieve lasten met zich mee die niet direct in het belang van gemeente Nijmegen zijn. Met het treffen van de GR GMR wordt de verantwoordelijkheid daar gelegd waar deze ook wordt aangegaan.

1.4 Het voorstel is in diverse GMR-gremia besproken

Het voorstel tot wijziging van de GR GMR is meermaals besproken in algemeen é dagelijks bestuur van de GMR, de netwerkdirectie GMR, het ambtelijke regiocoördinatorenoverleg en de RegioAgendaCommissie.

1.5 Met het treffen van de GR GMR moet ook de benoeming van het lid van het algemeen bestuur en het plaatsvervangend lid opnieuw worden bekrachtigd

De wijziging van de GR GMR betekent dat ook het afgevaardigd lid en plaatsvervangend lid in het AB GMR opnieuw benoemd moeten worden. Op basis van de huidige samenstelling is het voorstel om de burgemeester (opnieuw) te benoemen tot lid van het AB GMR, en de wethouder economie (opnieuw) als plaatsvervangend lid.

Kanttekeningen

1.1 De huidige collegeregelgeving wordt gewijzigd in een gemengde regeling

De GMR is ooit gestart als een collegeregelgeving. Met uitzondering van de bevoegdheid om jaarlijks een subsidie aan TEB te kunnen verstrekken zijn er tot op heden geen raadsbevoegdheden overgedragen aan de GMR. Omdat de bevoegdheid tot het verlenen van subsidies is voorbehouden aan gemeenteraden is het noodzakelijk dat de raden deze bevoegdheid overdragen aan de GMR. Hiermee wijzigt de huidige collegeregelgeving naar een gemengde regeling. Het gaat hierbij uitsluitend om de bevoegdheid voor de middelen voor zover deze betrekking hebben op de opgaven voor de GMR zoals deze zijn opgenomen in de Regionale Agenda.

1.2 Met de bevoegdheid om subsidies te kunnen verstrekken moet de GMR ook de mogelijkheid voor bezwaar en beroep organiseren

Het verkrijgen van de bevoegdheid voor verlening van subsidies betekent o.a. dat de GMR een bezwaarschriftenprocedure moet inrichten. Het inrichten hiervan zal capaciteit, tijd en vooral juridische kennis vergen. Daarnaast brengt het risico's met zich mee in situaties waarbij er geschillen ontstaan tussen de GMR als subsidieverlener en ontvangers van subsidie, bijvoorbeeld in het geval waarbij de subsidie lager wordt vastgesteld dan het bedrag dat aan subsidie is beschikt.

1.3 De GR GMR kan alleen worden gewijzigd indien alle 17 aan de GMR deelnemende gemeenten hiermee instemmen.

De GR GMR is aangegaan door 17 deelnemende gemeenten. Indien één of meerdere gemeenten de gewijzigde GR GMR niet vaststellen kan de GR GMR niet worden gewijzigd. Alleen indien alle gemeenten instemmen met het voorstel kan de wijziging daadwerkelijk worden geïmplementeerd.

Gesprek met de stad

Over dit onderwerp is geen gesprek met de stad gevoerd

Financiën

In de begeleidende brief geeft de GMR aan dat het niet in lijn der verwachting ligt dat deze wijziging invloed zal hebben op de regionale inwonersbijdrage. In de begroting GMR 2025-2028 is vastgelegd dat voor projecten boven het bedrag van € 125.000,- een percentage van 5% aan het regiobureau wordt afgedragen t.a.v. de bekostiging van noodzakelijke administratieve wijzigingen. Dit betreft afspraken die reeds in de meerjarenbegroting zijn vastgelegd. Specifiek dit voorstel heeft geen directe financiële gevolgen.

Vervolg

Na besluitvorming door de raad zal het algemeen bestuur van de GMR hierover worden geïnformeerd.

Bijlage(n)

1. Brief GMR wijziging GR Regio Arnhem-Nijmegen 10 april 2025
2. Huidige GR Regio Arnhem-Nijmegen per 1 januari 2025
3. Nieuwe GR Regio Arnhem-Nijmegen
4. Wijzigingsblad GR Regio Arnhem-Nijmegen
5. Q&A verordende bevoegdheid versie 18042025